

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Шепетівського медичного училища

Код
02030620

М.В.Сюсько
2018 року

Програма

вступного іспиту з біології

для осіб, які вступають до Шепетівського медичного училища

в 2018 році на основі базової загальної середньої освіти

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

зі спеціальності 223 Медсестринство

Ухвалено рішенням приймальної комісії
Протокол № 5 від 29.03.2018р.

Пояснювальна записка

Програма розроблена відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. №1392), Концепції «Нова українська школа» (2016 р.).

6 клас

Вступ до біології

Біологія - наука про життя. Основні властивості живого. Науки, що вивчають життя. Різноманітність життя (на прикладі представників основних груп живої природи). Поняття про віруси. Методи біологічних досліджень організмів.

Клітина

Клітина - одиниця живого. Збільшувальні прилади (лупа, мікроскоп). Історія вивчення клітини. Загальний план будови клітини. Будова рослинної і тваринної клітин. Основні властивості клітин (ріст, поділ, обмін з навколошнім середовищем). Основні положення клітинної теорії.

Одноклітинні організми. Перехід до багатоклітинності

Бактерії - найменші одноклітинні організми.

Одноклітинні організми (на прикладі хламідомонади, представників діатомових водоростей, евглени, амеби, інфузорії). Приклади представників одноклітинних організмів. Паразитичні одноклітинні організми. Середовища існування одноклітинних організмів, їхні процеси життєдіяльності, особливості будови, роль у природі та житті людини.

Колоніальні організми перехід до багатоклітинності (губки, ульва).

Рослини

Рослина - живий організм. Фотосинтез як характерна особливість рослин, живлення, дихання, рухи рослин. Будова рослини. Тканини рослин. Органи рослин. Корінь, пагін: будова та основні функції. Різноманітність і видозміни вегетативних органів. Розмноження рослин: статеве та нестатеве. Вегетативне розмноження рослин. Квітка, Суцвіття. Запилення. Запліднення. Насіння. Плід. Способи поширення.

Різноманітність рослин

Способи класифікації рослин (за середовищем існування, будовою, розмноженням). Водорості (зелені, бурі, червоні). Мохи. Папороті. Хвоші. Плауни. Голонасінні. Покритонасінні (Квіткові). Екологічні групи рослин (за відношенням до світла, води,

температури). Життєві форми рослин. Рослинні угрупування. Значення рослин для існування життя на планеті Земля.

Гриби

Особливості живлення, життєдіяльності та будови грибів: грибна клітина, грибниця, плодове тіло. Розмноження та поширення грибів. Групи грибів: симбіотичні-мікоризоутворюючі шапинкові гриби; лишайники; Сaproфітні-цвілеві гриби, дріжджі; паразитичні (на прикладі трутовиків і збудників мікозів людини). Значення грибів у природі та житті людини.

Узагальнення

Будова та життєдіяльність організмів

7 клас

Вступ

Основні відмінності тварин від рослин та грибів. Особливості живлення тварин. Будоватварин: клітини, тканини, органи та системи органів.

Різноманітність тварин

Розглядаються особливості будови, способу життя, різноманітність, роль у природі та значення в житті людини тварин зазначених груп.

Способи класифікації тварин (за середовищем існування, способом пересування, способом життя).

Кишковорожнинні. Кільчасті черви. Членистоногі: Ракоподібні, Павукоподібні. Комахи, Молюски. Паразитичні безхребетні тварини.

Риби. Амфібії. Птахи. Ссавці.

Процеси життєдіяльності тварин

Живлення і травлення. Особливості обміну речовин гетеротрофного організму. Різноманітність травних систем.

Дихання та газообмін у тварин. Органи дихання, їх різноманітність. Значення процесів дихання. Транспорт речовин у тварин. Незамкнена та замкнена кровоносні системи. Кров, її основні функції. Виділення, його значення для організму. Органи виділення тварин. Опора і рух. Види скелета. Значення опорно-рухової системи. Два типи симетрії як відображення способу життя. Способи пересування тварин. Покриви тіла тварин. Їх різноманітність та функції. Органи чуття, їх значення. Нервова система, її значення, розвиток у різних тварин.

Розмноження та його значення. Форми розмноження тварин. Статеві клітини та запліднення. Розвиток тварин (з перетворенням та без перетворення). Періоди та тривалість життя тварин.

Поведінка тварин

Поведінка тварин, методи її вивчення. Вроджена і набута поведінка. Способи орієнтування тварин. Хомінг. Міграції тварин. Форми поведінки: дослідницька, харчова,

захисна, гігієнічна, репродуктивна (пошук партнерів, батьківська поведінка та турбота про потомство), територіальна, соціальна. Типи угрупувань тварин за К. Лоренцем. Ієархія у групі. Комунікація тварин. Використання тваринами знарядь праці. Елементарна розумова діяльність. Еволюція поведінки тварин, її пристосувальне значення.

Організм і середовище існування

Поняття про екосистему та чинники середовища. Ланцюги живлення. Кругообіг речовин і потік енергії в екосистемі. Співіснування організмів в угрупуваннях. Вплив людини та її діяльності на екосистеми. Екологічна етика. Природоохоронні території. Червона книга України.

Узагальнення

Подібність у будові та проявах життєдіяльності рослин, бактерій, грибів, тварин - свідчення єдності живої природи.

8 клас

Вступ

Біосоціальна природа людини. Науки, що вивчають людину. Методи дослідження організму людини. Значення знань про людину для збереження її здоров'я.

Організм людини як біологічна система

Організм людини як біологічна система. Різноманітність клітин організму людини. Тканини. Органи. Фізіологічні системи. Поняття про механізми регуляції. Нервова регуляція. Нейрон. Рефлекс. Рефлекторна дуга. Гуморальна регуляція. Поняття про гормони. Імунна регуляція.

Опора та рух

Значення опорно-рухової системи, її будова та функції. Кістки, хрящі. Огляд будови скелета. З'єднання кісток. Функції та будова скелетних м'язів. Робота м'язів. Утома м'язів. Основні групи скелетних м'язів. Розвиток опорно-рухової системи людини з віком. Надання першої допомоги в разі ушкоджень опорно-рухової системи. Профілактика порушень опорно-рухової системи.

Обмін речовин та перетворення енергії в організмі людини

Обмін речовин та перетворення енергії в організмі людини - основна властивість живого. Харчування й обмін речовин. Їжа та її компоненти. Склад харчових продуктів. Значення компонентів харчових продуктів. Харчові та енергетичні потреби людини.

Травлення

Значення травлення. Система органів травлення. Процес травлення: ковтання, перистальтика, всмоктування. Регуляція травлення. Харчові розлади та їх запобігання.

Дихання

Значення дихання. Система органів дихання. Газообмін у легенях і тканинах. Дихальні рухи. Нейрогуморальна регуляція дихальних рухів. Профілактика захворювань дихальної системи.

Транспорт речовин

Внутрішнє середовище організму. Поняття про гомеостаз. Кров, її склад та функції. Лімфа. Зсідання крові. Групи крові та переливання крові. Імунна система. Імунітет. Специфічний і неспецифічний імунітет. Імунізація. Алергія. СНІД. Система кровообігу. Серце: будова та функції. Робота серця. Будова та функції кровоносних судин. Рух крові. Кровотечі. Серцево-судинні хвороби та їх профілактика.

Виділення. Терморегуляція

Виділення - важливий етап обміну речовин. Будова та функції сечовидільної системи. Захворювання нирок та їх профілактика. Значення та будова шкіри, терморегуляція. Перша допомога в разі термічних пошкоджень шкіри (опіки, обмороження), теплового й сонячного удару. Захворювання шкіри та їх профілактика.

Зв'язок організму людини із зовнішнім середовищем. Нервова система

Будова нервової системи. Центральна і периферична нервова система людини. Спинний мозок. Головний мозок. Поняття про соматичну нервову систему. Вегетативна нервова система. Профілактика захворювань нервової системи.

Зв'язок організму людини із зовнішнім середовищем. Сенсорна система

Загальна характеристика сенсорних систем, їхня будова. Зорова сенсорна система. Око. Гігієна зору. Слухова сенсорна система. Вухо. Гігієна слуху. Сенсорні системи смаку, нюху. Рівноваги, руху, дотику, температури, болю.

Вища нервова діяльність

Поняття про вищу нервову діяльність та основні її типи. Умовні та безумовні рефлекси. Інстинкти. Мова. Навчання та пам'ять. Мислення та свідомість. Сон. Біоритми.

Ендокринна система

Ендокринна система. Залози внутрішньої та змішаної секреції. Профілактика захворювань ендокринної системи. Взаємодія регуляторних систем.

Розмноження та розвиток людини

Будова та функції репродуктивної системи. Статеві клітини. Запліднення. Менструальний цикл. Вагітність. Ембріональний період розвитку людини. Плацента. Її функції. Постембріональний розвиток людини. Репродуктивне здоров'я.

Узагальнення

Цілісність організму людини. Взаємодія регуляторних систем організму.

9 клас

Вступ

Біологія як наука. Предмет біології. Основні галузі біології та її місце серед інших наук. Рівні організації біологічних наук. Основні методи біологічних досліджень.

Хімічний склад клітини

Вода та її основні фізико-хімічні властивості. Інші неорганічні сполуки.

Органічні молекули. Вуглеводи та ліпіди. Поняття про біологічні макромолекули-біополімери.

Білки, їхня структурна організація та основні функції.

Ферменти, їхня роль у клітині.

Нуклеїнові кислоти. Роль нуклеїнових кислот як носія спадкової інформації.

АТФ.

Структура клітини

Методи дослідження клітин. Типи мікроскопії. Структура еукаріотичної клітини: клітинна мембрана, цитоплазма та основні клітинні органели.

Ядро, його структурна організація та функції.

Типи клітин та їх порівняльна характеристика: прокаріотична та еукаріотична клітини, рослинна та тваринна клітина.

Принципи функціонування клітини

Обмін речовин та енергії. Основні шляхи розщеплення органічних речовин у живих організмах. Клітинне дихання. Біохімічні механізми дихання.

Фотосинтез: світлова та темнова фази.

Хемосинтез. Базові принципи синтетичних процесів у клітинах та організмах.

Збереження та реалізація спадкової інформації

Гени та геноми. Будова генів та основні компоненти геномів прокаріотів. Транскрипція. Основні типи РНК. Генетичний код. Біосинтез білка. Подвоєння ДНК.

Репарація пошкоджень ДНК. Поділ клітин: клітинний цикл, мітоз. Мейоз. Рекомбінація ДНК. Статеві клітини та запліднення. Етапи індивідуального розвитку.

Закономірності успадкування ознак

Класичні методи генетичних досліджень. Генотип і фенотип. Алелі. Закони Менделя. Ознака як результат взаємодії генів. Поняття про зчеплення генів і кросинговер. Генетика статі й успадкування, зчеплене зі статтю. Форми мінливості.

Мутації: види мутацій, причини та наслідки. Спадкові захворювання людини. Генетичне консультування. Сучасні методи молекулярної генетики.

Еволюція органічного світу

Критерії виду. Способи видоутворення. Докази еволюції. Види природного добору. Різні погляди на виникнення життя на Землі (краєціонізм, спонтанне зародження, біохімічна еволюція, панспермія). Етапи еволюції людини. Різноманіття організмів як результат еволюції. Популяції живих організмів та їх основні характеристики. Еволюційні фактори. Механізми первинних еволюційних змін. Механізми видоутворення. Розвиток еволюційних поглядів. Теорія Ч. Дарвіна. Роль палеонтології, молекулярної генетики в обґрунтуванні теорії еволюції. Еволюція людини. Етапи еволюції людини. Світоглядні та наукові погляди на походження та історичний розвиток життя.

Біорізноманіття

Основи еволюційної філогенії та систематики. Основні групи організмів: бактерії, археї, еукаріоти. Неклітинні форми життя: віруси. Огляд основних еукаріотичних таксонів.

Надорганізмові біологічні системи

Екосистема. Різноманітність екосистем. Харчові зв'язки. Потоки енергії та колообіг речовин у екосистемах. Біотичні, абіотичні та антропічні (антропогенні, техногенні) фактори. Стабільність екосистем та причини її порушення.

Біосфера як цілісна система. Захист і збереження біосфери, основні заходи щодо охорони навколишнього середовища.

Біологія як основа біотехнологій та медицини

Поняття про селекцію. Введення в культуру рослин. Методи селекції рослин. Одомашнення тварин. Методи селекції тварин. Огляд традиційних біотехнологій. Основи генетичної та клітинної інженерії. Роль генетичної інженерії в сучасних біотехнологіях і медицині. Генетично модифіковані організми.

Узагальнення

Основні загальні властивості живих систем.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Біологія: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Костіков, С.О. Волгін – К.: Видавничий дім «Освіта», 2014. – 256 с.
2. Біологія: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко, П.Г. Балан, Н.Ю. Матяш, М.М. Мусієнко – К. : Генеза, 2014. – 224 с.
3. Біологія: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко, П.Г. Балан, В.В. Серебряков, Н.Ю. Матяш, В.А. Горобчишин. – К. : Генеза, 2015. – 256 с.
4. Біологія: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Д.А. Шабанов, М.О. Кравченко – К. : Грамота, 2015. – 272 с.
5. Біологія: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.І. Соболь – Кам.-Под. : Абетка, 2015. – 288 с
6. Біологія : підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / І.Ю. Костіков, С.О. Волгін– К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 255 с.
7. Біологія: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н.Ю. Матяш – К. : Генеза, 2016. – 288 с.
8. Біологія: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / І.Н.Й. Міщук Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. – 280 с.
9. Біологія: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.І. Соболь – Кам.-Под. : Абетка, 2016. – 288 с.
10. Біологія: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /С.В. Страшко, Л.Г.Горяна, В.Г. Білик, С.А. Ігнатенко – К. : Грамота, 2016. – 288 с..
11. Біологія: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / С.В. Межжерін, Я.О. Межжеріна – Т. : Підручники і посібники, 2017. – 288 с.
12. Біологія: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Л.І. Остапченко, П.Г.Балан, В.П. Поліщук – К.: Генеза, 2017 – 256 с.
13. Біологія: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / В.І. Соболь – Кам-Под.. : Абетка, 2017. – 288 с.
14. Біологія: підручник для 9кл. загальноосвіт. навч. закл. /С.В.Страшко, М.Ф.Войцехівський, О.Б. Кучменко, І.Ю. Сліпчук – К. : Грамота, 2017. – 240 с.

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Шепетівського медичного училища

М.В.Сюсько

2018 року

Програма вступного іспиту з української мови

для осіб, які вступають до Шепетівського медичного училища
в 2018 році на основі базової загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
зі спеціальностей: 221 Стоматологія; 223 Медсестринство;
226 Фармація, промислова фармація

Ухвалено рішенням приймальної комісії
Протокол № 5 від 29.03.2018р.

Пояснювальна записка

Програма відображає зasadничі ідеї Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти
 (Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011р. № 1392),
 ідеї концепції «Нова українська школа» (2016р.).

5-й клас

Лексикологія.

Лексичне значення слова. Однозначні й багатозначні слова. Використання багатозначних слів у прямому й переносному значеннях.

Групи слів за значенням: синоніми, антоніми, омоніми. Пароніми.

Будова слова. Орфографія.

Основа слова (корінь, суфікс, префікс) і закінчення — значущі частини слова. Спільнокореневі слова й форми слова.

Незмінні й змінні слова.

Правопис значущих частин слова. Написання префіксів *пре-*, *при-*, *прі-*.

Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

Звуки мови й звуки мовлення.

Голосні й приголосні звуки.

Приголосні тверді й м'які, дзвінкі й глухі; вимова звуків, що позначаються літерами *т* *і* *г*.

Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт (абетка, азбука).

Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я*, *ю*, *е*, *ї* та *щ*.

Склад. Наголос.

Вимова наголошених і ненаголошених голосних.

Ненаголошенні голосні **[e]**, **[и]**, **[о]** в коренях слів.

Ненаголошенні голосні, що не перевіряються наголосом.

Позначення на письмі ненаголошених голосних **[е]**, **[и]** та **[о]** перед складом з наголошеним **[у]** в коренях слів.

Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків.

Вимова і правопис префіксів **роз-**, **без-**.

Спрошення в групах приголосних.

Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.

Чергування **[о]** – **[а]**, **[е]** – **[і]**, **[е]** – **[и]**; **[о]**, **[е]** з **[і]**; **[и]** – **[і]** після **[ж]**, **[ч]**, **[ш]**,

[шч] та **[г]**, **[к]**, **[х]** у коренях слів; **[г]**, **[к]**, **[х]** – **[ж]**, **[ч]**, **[ш]** – **[з']**, **[щ']**, **[с']**.

Основні випадки чергування **у** – **в**, **і** – **й**, **з** – **із** – **зі** (правила милозвучності).

Вимова і правопис префіксів **з-** (зі-, с-), **роз** (розі-).

Позначення м'якості приголосних на письмі буквами **ъ**, **і**, **е**, **ю**, **я**.

Основні правила переносу.

Правила вживання знака м'якшення.

Правила вживання апострофа.

Відомості із синтаксису й пунктуації

Словосполучення. Відмінність словосполучення від слова й речення. Головне й залежне слово в словосполученні.

Речення, його граматична основа (підмет і присудок). Речення з одним головним членом.

Види речень за метою висловлення; за емоційним забарвленням: окличні й неокличні.

Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина.

Речення з однорідними членами (без сполучників і зі сполучниками **a**, **але**, **i**).

Кома між однорідними членами. Узагальнювальне слово в реченні з однорідними членами. Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

Звертання. Непоширені й поширені звертання. Розділові знаки при звертанні.

Ознайомлення з найбільш уживаними вставними словами та сполученнями слів. Виділення вставних слів на письмі комами.

Складні речення з безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

Кома між частинами складного речення, з'єднаними безсполучниковим і сполучниковим зв'язком.

Пряма мова. Діалог. Розділові знаки в реченнях із прямою мовою.

Тире при діалозі.

6-й клас

Лексикологія

Групи слів за походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження) слова.

Тлумачний словник української мови. Словник іншомовних слів.

Лексична помилка (тавтологія, калькування, вживання слів у невластивих значеннях тощо).

Написання слів, що увійшли в українську мову з інших мов: букви **и**, **i**; правопис знака м'якшення й апострофа; подвоєння букв у загальних і власних назвах іншомовного походження.

Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.

Групи слів за вживанням: загальнозвживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова.

Пароніми.

Фразеологія.

Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення.

Джерела українських фразеологізмів.

Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.

Фразеологізми в ролі членів речення. Ознайомлення із фразеологічним словником.

Словотвір. Орфографія

Змінювання і творення слів. Твірне слово.

Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), абревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.

Словотвірний ланцюжок.

Словотвірний розбір слова.

Зміни приголосних при творенні слів: іменників із суфіксом **-ин(a)** від прикметників на **-ський, -цький**; буквосполученням **-чн- (-шн-)**. Зміни приголосних при творенні відносних прикметників із суфіксами **-ськ-, -цьк-, -зык-** та іменників із суфіксами **-ств(o), -зв(o), -щзв(o)**.

Складні слова. Сполучні **o, e** в складних словах.

Творення складноскорочених слів. Правопис складних слів разом і через дефіс, написання слів з **пів-**; правопис складноскорочених слів.

Морфологія. Орфографія

Іменник.

Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні.

Велика буква та лапки у власних назвах

Збірні іменники.

Рід іменників. Іменники спільного роду.

Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.

Відмінки іменників. Кличний відмінок. Відмінювання іменників. Поділ іменників на відміни й групи.

Відмінювання іменників I відміни.

Відмінювання іменників II відміни. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду в родовому відмінку. Букви **-а (-я), -у (-ю)** в закінченнях іменників чоловічого роду другої відміни.

Відмінювання іменників III – IV відмін.

Незмінювані іменники. Рід незмінюваних іменників.

Відмінювання іменників, що мають форму лише множини.

Особливості написання іменників у клічному відмінку.

Написання й відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ, імен по батькові, **Не з іменниками.**

Букви **e, u, i** в суфіксах **-ечок, -ечк, -ичок, -ичк, -інн(я), -ення(я), -н(я), -инн(я), -ив(o), -ев(o).**

Правопис складних іменників.

Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні. Перехід прикметників з однієї групи в іншу.

Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх.

Відмінювання прикметників.

Прикметники твердої й м'якої груп.

Перехід прикметників в іменники.

Творення прикметників . Написання прикметників із суфіксами: **-еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-, -ськ-, -цьк-, -зък-**.

Букви **е, о, и** в прикметникових суфіксах **-ев-(-ев-), -ов-(-йов-, -ъов-), -ин-, -иин-, -ичн-**.

Написання **не** з прикметниками.

Написання **-н- і -нн-** у прикметниках.

Написання складних прикметників разом і через дефіс.

Написання прізвищ прикметникової форми.

Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробові, збірні) і порядкові.

Числівники прості, складні й складені.

Відмінювання числівників.

Буква **ъ** на кінці числівників і перед закінченням у непрямих відмінках.

Роздільне написання складених числівників.

Написання разом порядкових числівників з **-тисячний**.

Узгодження числівників з іменниками.

Правильне вживання числівників на позначення дат і часу.

Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні; питальні й відносні; заперечні; означальні й неозначені.

Відмінювання займенників усіх розрядів.

Приставний **н** у формах особових і вказівних займенників.

Написання разом і через дефіс неозначених займенників.

Правопис заперечних займенників.

Написання займенників із прийменниками окремо.

7-й клас

Морфологія. Орфографія

Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Форми дієслова: неозначена форма, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, безособові форми **на-но, -то**.

Неозначена форма (інфінітив) та особові форми.

Доконаний і недоконаний види дієслова.

Часи дієслів. Теперішній час. Минулий час. Зміна дієслів у минулому часі.

Майбутній час.

Дієслова I і II дієвідмін. Букви **е, и** в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін.

Дієвідмінювання дієслів теперішнього й майбутнього часу.

Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів. Знак м'якшення у дієсловах наказового способу.

Безособові дієслова.

Способи творення дієслів.

Не з дієсловами.

Правопис **-тися**, **-шися** в діє słowах.

Дієприкметник як особлива форма діє слова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами.

Активні й пасивні дієприкметники. Творення й відмінювання активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Правопис відмінкових закінчень дієприкметників.

Обмеженість уживання форм активних дієприкметників теперішнього часу в сучасній українській мові, способи їх заміни.

Безособові дієслівні форми на **-но**, **-то**.

Правопис суфіксів дієприкметників.

-Н- у дієприкметниках та **-нн-** у прикметниках дієприкметникового походження.

Не з дієприкметниками.

Дієприслівник як особлива форма діє слова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.

Вид і час дієприслівників. Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, творення їх.

Не з дієприслівниками.

Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Розряди прислівників .

Ступені порівняння прислівників.

Творення й правопис прислівників.

Букви **-н-** та **-нн-** у прислівниках.

Не і **ні** з прислівниками.

И та **і** в кінці прислівників.

Правопис прислівників на **-о**, **-е**, утворених від прикметників і дієприкметників.

Написання прислівників окремо, разом, через дефіс.

Написання прислівників словосполучень типу: *раз у раз*, *з дня на день*.

Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні.

Зв'язок прийменника з непрямими відмінками іменника. Види прийменників за будовою.

Непохідні й похідні прийменники.

Написання похідних прийменників разом, окремо та через дефіс.
Синонімічні й антонімічні прийменники.

Прийменниково-іменникові конструкції в ролі членів речення.

Сполучник як службова частина мови.

Види сполучників за будовою, походженням.

Використання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності.

Написання сполучників разом та окремо. Розрізнення сполучників й однозвучних слів.

Синонімічні й антонімічні сполучники.

Частка як службова частина мови.

Частки формотворчі та словотворчі. Частки, що надають слову абореченню додаткових відтінків .

Правопис часток **не** і **ні** з різними частинами мови.

Написання часток **-бо**, **-но**, **-то**, **-от**, **-таки**.

Вигук як особлива частина мови.

Групи вигуків за значенням.

Дефіс у вигуках.

Кома і знак оклику при вигуках.

8-й клас

Синтаксис. Пунктуація.

Словосполучення. Будова й види словосполучень за способами вираження головного слова.

Речення. Речення прості й складні , двоскладні й односкладні.

Граматична помилка та її умовне позначення.

Просте речення.

Двоскладне речення.

Головні й другорядні члени речення.

Підмет і присудок. Способи вираження підмета. Простий і складений присудок (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка. Тире між підметом і присудком.

Узгодження головних членів речення.

Речення поширені й непоширені.. Порядок слів у реченні. Логічний наголос.

Означення, додаток й обставини як другорядні члени речення.

Прикладка як різновид означення. Написання непоширеніх прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки.

Види обставин (за значенням), способи вираження їх.

Порівняльний зворот. Виділення порівняльних зворотів комами.

Односкладні речення.

Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні).
Односкладні речення як частина складного речення.

Повні й неповні речення.

Тире в неповних реченнях.

Просте ускладнене речення.

Речення з однорідними членами.

Однорідні члени речення (зі сполучником, безсполучником і змішаним зв'язком). Поширені й непоширені однорідні члени речення.

Смислові відношення між однорідними членами речення (єднальні, протиставні, розділові).

Кома між однорідними членами речення.

Речення з кількома рядами однорідних членів. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами.

Двокрапка й тире при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертаннями, вставними словами (словосполученнями, реченнями).

Звертання непоширені й поширені. Риторичне звертання. Вставні слова (словосполучення, речення). Групи вставних слів і словосполучень за значенням. Розділові знаки при звертанні і вставних словах.

Речення з відокремленими членами.

Поняття про відокремлення. Відокремлені другорядні члени речення (також уточнювальні).

Розділові знаки при відокремлених членах речення.

9-й клас

Синтаксис. Пунктуація

Пряма й непряма мова.

Заміна прямої мови непрямою.

Цитата як спосіб передачі чужої мови.

Діалог.

Розділові знаки при прямій мові й діалозі.

Складні речення, його ознаки.

Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком.

Складносурядні речення, його будова й засоби зв'язку між його частинами.

Смислові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Розділові знаки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому.

Підрядні сполучники й сполучні слова у складнопідрядних реченнях.

Основні види складнопідрядних речень: з означальними, з'ясувальними, обставинними підрядними частинами (способу дії й ступеня, порівняння, місця, часу, причини, наслідку, мети, умови, допусту). Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення.

Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами.

Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.

Безсполучникове складне речення.

Смислові відношення між частинами безсполучникового складного речення.

Розділові знаки в безсполучниковых реченнях.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Текст як одиниця мовлення й продукт мовленнєвої діяльності

Текст, його основні ознаки.

Будова тексту. Мікротема й абзац. Ключові слова в тексті й абзаці.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Українська мова: підручник для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О. П. Глазова – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. – 272 с. : іл.
2. Українська мова: підручник для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. /С. Я. Ермоленко, В. Т. Сичова.– К. : Грамота, 2013. – 296 с.
3. Українська мова: підручник для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.В. Заболотний, В. В. Заболотний.– К. : Генеза, 2013. – 256 с.
4. Українська мова: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О. П. Глазова – К.: Видавничий дім «Освіта», 2014. – 240 с. : іл.
5. Українська мова: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. /С. Я. Ермоленко, В. Т. Сичова, М.Г. Жук– К. : Грамота, 2014. – 272 с.
6. Українська мова: підручник для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.В. Заболотний, В. В. Заболотний.– К. : Генеза, 2014. – 256 с.
7. Українська мова: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.В. Заболотний, В. В. Заболотний.– К. : Генеза, 2016. – 256 с.
8. Українська мова: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. /С. Я. Ермоленко, В. Т. Сичова, М.Г. Жук– К. : Грамота, 2016. – 288 с.
9. Українська мова: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.М. Горошкіна, Л.О. Попова– К. : Грамота, 2015. – 224 с.: іл.
10. Українська мова: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. /І.Л. Ющик– К.: Тернопіль:Навчальна книга Богдан , 2015. – 296 с.: іл.
11. Українська мова : підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. /Л.О. Глазова– К.: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 272 с.: іл.

12. Українська мова: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.В. Заболотний, В. В. Заболотний.– К. : Генеза, 2016. – 224 с.
13. Українська мова: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /І.Л. Ющик– К.: Тернопіль: Навчальна книга Богдан , 2016. – 248 с.: іл.
14. Українська мова: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /С. Я. Ермоленко, В. Т. Сичова, М.Г. Жук– К. : Грамота, 2016. – 272 с.
15. Українська мова: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /Л.О. Глазова– Х.: ФОЛІО, 2016. – 288 с.: іл.
16. Українська мова: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.М. Данилевська– К. : УОВЦ «Оріон», 2016. – 288 с.: іл.
17. Українська мова: підручник для 8 кл.загальноосвіт. навч. закл. /О.М. Авраменко, Т.В. Борисюк, О.М. Почтаренко– К.: Грамота, 2016. – 176 с.
18. Українська мова: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.В. Заболотний, В. В. Заболотний.– К.: Генеза, 2017. – 272 с.
19. Українська мова: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. /О.М. Авраменко – К.: Грамота, 2017. – 160 с.
20. Українська мова: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. /Н. Б. Голуб, А.В. Ярмоляк – К. : Педагогічна думка, 2017. – 308с.

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Шепетівського медичного училища

М.В.Сюсько

2018 року

**Програма
вступного іспиту з хімії**
для осіб, які вступають до Шепетівського медичного училища
в 2018 році на основі базової загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
зі спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація

Ухвалено рішенням приймальної комісії
Протокол № 5 від 29.03.2018р.

Пояснювальна записка

Програму вступного екзамену з хімії укладено на основі чинної програми з хімії для загальноосвітніх навчальних закладів: Хімія, 7-9 класи (К.: Освіта, 2017), затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 07.06.2017 № 804) та на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

На іспиті з хімії вступник повинен виявити знання:

1. Основних положень атомно – молекулярного вчення.
2. Сучасного формулювання періодичного закону, структуру періодичної системи, взаємозв'язок елементів для розуміння наукової картини світу, розвитку науки і техніки.
3. Типи хімічних зв'язків, механізм утворення хімічних зв'язків.
4. Класифікацію неорганічних сполук, номенклатуру, склад, будову і властивості оксидів, основ, кислот і солей.
5. Суть теорії електролітичної дисоціації.
6. Основних положень теорії хімічної будови органічних речовин, напрями її розвитку, класифікацію органічних сполук, гомологічний ряд, склад та ізомерію органічних сполук.
7. Найважливішими принципами класифікації і типи хімічних реакцій, фактори, які впливають на швидкість хімічних реакцій, основні принципи зміщення хімічної рівноваги.
8. Основних класів хімічних неорганічних та органічних сполук, їх хімічні властивості, методи добування, причини різноманітності органічних і неорганічних сполук, їх взаємозв'язок і матеріальну єдність.
9. Роль хімії у формуванні наукової картини світу; основні етапи розвитку хімії як науки; вплив хімії на розвиток інших природничих наук.
10. Сучасної екологічної проблеми; хімічні фактори небезпеки; види забруднювачів та джерела забруднення; способи очищення промислових відходів.

Вступник повинен вміти:

1. Встановлювати причинно – наслідкову залежність між складом, будовою,

властивостями і застосуванням органічних і неорганічних речовин, роботи припущення про властивості речовин на основі їх будови і про будову речовин за їх властивостями.

2. Визначати типи хімічних реакцій за зміною ступенів окиснення атомів елементів, за числом та складом вихідних та утворених речовин, за тепловим ефектом та оберненістю процесу; обчислювати тепловий ефект реакції; пояснювати вплив на швидкість хімічної реакції концентрації, природи реагуючих речовин, температури і катализаторів.
3. Складати рівняння хімічних реакцій, що характеризують властивості органічних і неорганічних речовин, їх генетичний зв'язок, способи добування.
4. Розкривати роль хімії розвитку природничих наук і формувати науковий світогляд; пояснювати роль хімії у створенні нових матеріалів для сучасної техніки, розв'язуванні продовольчої та енергетичної проблем, охорони довкілля.
5. Аналізувати сучасну екологічну ситуацію на Україні; пояснювати на конкретних прикладах значення досягнень хімії для розв'язання екологічних проблем.

Обсяг вимог.

Вступ

1. Хімія – природнича наука. Речовини та їх перетворення у навколишньому світі.
2. Короткі відомості з історії хімії. Правила поведінки учнів у хімічному кабінеті.
3. Ознайомлення з лабораторним посудом та обладнанням кабінету хімії, маркуванням небезпечних речовин. Правила безпеки під час роботи з лабораторним посудом та обладнанням кабінету хімії.

Тема 1. Початкові хімічні поняття

1. Фізичні тіла. Матеріали. Речовини. Молекули. Атоми.
2. Як вивчають речовини. Спостереження й експеримент у хімії. Фізичні властивості речовин. Чисті речовини і суміші (однорідні, неоднорідні). Способи розділення сумішей. 3. Хімічні елементи, їхні назви і символи. Поширеність хімічних елементів у природі. Ознайомлення з Періодичною системою хімічних елементів.

4. Маса атома. Атомна одиниця маси. Відносні атомні маси хімічних елементів.
5. Хімічні формули речовин. Прості та складні речовини. Багатоманітність речовин.
6. Метали й неметали. Металічні та неметалічні елементи.
7. Валентність хімічних елементів. Складання формул бінарних сполук за валентністю елементів. Визначення валентності елементів за формулами бінарних сполук. Відносна молекулярна маса, її обчислення за хімічною формулою.
8. Масова частка елемента в складній речовині.
9. Фізичні й хімічні явища. Хімічні реакції та явища, що їх супроводжують. Хімічні властивості речовин.
10. Закон збереження маси речовин під час хімічних реакцій. Схема хімічної реакції. Хімічні рівняння.

Тема 2. Кисень

1. Повітря, його склад.
2. Оксиген. Поширеність Оксигену в природі. Кисень, склад його молекули, поширеність у природі. Фізичні властивості кисню.
3. Добування кисню в лабораторії (на прикладі гідроген пероксиду і води) та промисловості. Реакція розкладу. Поняття про каталізатор. Способи збирання кисню. Доведення наявності кисню.
4. Хімічні властивості кисню: взаємодія з простими речовинами (вуглець, водень, сірка, магній, залізо, мідь). Реакція сполучення.
5. Поняття про оксиди, окиснення (горіння, повільне окиснення, дихання).
6. Умови виникнення та припинення горіння.
7. Взаємодія кисню зі складними речовинами (повне окиснення метану, гідроген сульфіду).
8. Колообіг Оксигену в природі. Озон. Проблема чистого повітря. Застосування та біологічна роль кисню.

Тема 3. Вода

1. Вода, склад молекули, поширеність у природі, фізичні властивості. Вода – розчинник.
2. Розчин і його компоненти: розчинник, розчинена речовина.
3. Кількісний склад розчину. Масова частка розчиненої речовини. Виготовлення розчину. Взаємодія води з оксидами. Поняття про кислоти й основи. Поняття про індикатори.

4. Значення води і водних розчинів у природі та житті людини. Кислотні дощі. Проблема чистої води. Охорона водойм від забруднення. Очищення води на водоочисних станціях та в домашніх умовах. суміші речовин.

Тема 4. Будова атома. Періодичний закон і періодична система хімічних елементів

1. Короткі історичні відомості про спроби класифікації хімічних елементів. Поняття про лужні, інертні елементи, галогени.
2. Будова атома. Склад атомних ядер (протони і нейтрони). Протонне число. Нуклонне число. Будова електронних оболонок атомів хімічних елементів № 1- 20. Стан електронів у атомі. Електронні орбіталі. Енергетичні рівні та підрівні; їх заповнення електронами в атомах хімічних елементів № 1-20. Електронні та графічні електронні формули атомів хімічних елементів № 1-20. Поняття про радіус атома.
3. Періодичний закон Д. І. Менделєєва (сучасне формулювання). Періодична система хімічних елементів, її структура.
4. Характеристика хімічних елементів № 1-20 за їхнім місцем у періодичній системі та будовою атома. Значення періодичного закону.

Тема 5. Хімічний зв'язок і будова речовини

1. Природа хімічного зв'язку. Електронегативність атомів хімічних елементів.
2. Ковалентний зв'язок, його утворення. Полярний і неполярний ковалентний зв'язок. Електронні формули молекул.
3. Йони. Йонний зв'язок, його утворення.

Тема 6. Кількість речовини. Розрахунки за хімічними формулами

1. Кількість речовини. Моль – одиниця кількості речовини.
2. Стала Авогадро.
3. Молярна маса.
4. Закон Авогадро. Молярний об’єм газів. Відносна густина газів

Тема 7. Основні класи неорганічних сполук

1. Класифікація неорганічних сполук, їхні склад і номенклатура.
2. Фізичні властивості оксидів. Хімічні властивості оснівних, кислотних та амфотерних оксидів: взаємодія з водою, кислотами, лугами, іншими оксидами.
3. Фізичні властивості кислот. Хімічні властивості кислот: дія на індикатори, взаємодія з металами, основними оксидами, основами, солями. Реакція

нейтралізації. Ряд активності металів. Реакції заміщення й обміну. Заходи безпеки під час роботи з кислотами.

4. Фізичні властивості основ. Хімічні властивості лугів: дія на індикатори, взаємодія з кислотами, кислотними оксидами, солями. Хімічні властивості нерозчинних основ: взаємодія з кислотами і розкладання внаслідок нагрівання. Заходи безпеки під час роботи з лугами.
5. Хімічні властивості амфотерних гідроксидів: взаємодія з кислотами, лугами (в розчині, при сплавлянні).
6. Фізичні властивості середніх солей. Хімічні властивості середніх солей: взаємодія з металами, кислотами, лугами, іншими солями.
7. Генетичні зв'язки між основними класами неорганічних сполук.
8. Поширеність у природі та використання оксидів, кислот, основ і середніх солей. Вплив на довкілля і здоров'я людини. .

Тема 8. Розчини

1. Поняття про дисперсні системи. Колоїдні та істинні розчини. Суспензії, емульсії, аерозолі.
2. Будова молекули води, поняття про водневий зв'язок. Розчинність речовин, її залежність від різних чинників. Насичені й ненасичені, концентровані й розведені розчини. Теплові явища, що супроводжують розчинення речовин. Розчинення як фізико-хімічний процес. Поняття про кристалогідрати.
3. Електролітична дисоціація. Електроліти й неелектроліти. Електролітична дисоціація кислот, основ, солей у водних розчинах. Ступінь електролітичної дисоціації. Сильні й слабкі електроліти.
4. Поняття про pH розчину (без математичних розрахунків). Значення pH для характеристики кислотного чи лужного середовища.
5. Реакції обміну між розчинами електролітів, умови їх перебігу. Йонно-молекулярні рівняння хімічних реакцій.
6. Виявлення в розчині гідроксид-іонів та йонів Гідрогену. Якісні реакції на хлорид-, бромід-, йодид-, сульфат-, ортофосфат-, карбонат-іони. Застосування якісних реакцій.

Тема 9. Хімічні реакції

1. Класифікація хімічних реакцій за кількістю і складом реагентів та продуктів реакцій: реакції сполучення, розкладу, заміщення, обміну.
2. Ступінь окиснення. Визначення ступеня окиснення елемента за хімічною формулою сполуки. Складання формули сполуки за відомими ступенями окиснення елементів.

3. Окисно-відновні реакції. Процеси окиснення, відновлення, окисники, відновники.
4. Складання рівнянь окисно-відновних реакцій.
5. Значення окисно-відновних процесів у житті людини, природі й техніці.
6. Екзотермічні й ендотермічні реакції. Термохімічне рівняння.
7. Оборотні й необоротні реакції.
8. Швидкість хімічної реакції, залежність швидкості реакції від різних чинників

Тема 10. Початкові поняття про органічні сполуки

1. Особливості органічних сполук (порівняно з неорганічними). Елементи-органогени.

Вуглеводні

1. Метан як представник насыщених вуглеводнів. Гомологія. Гомологи метану (перші десять), їхні молекулярні і структурні формули та назви.
2. Фізичні властивості. Реакція заміщення для метану.
3. Етен (етилен) і етин (ацетилен) як представники ненасичених вуглеводнів.
4. Молекулярні і структурні формули. Фізичні властивості. Реакція приєднання для етену й етину (галогенування, гідрування).
5. Горіння вуглеводнів.
6. Поняття про полімери на прикладі поліетилену. Застосування поліетилену.
7. Поширення вуглеводнів у природі. Природний газ, нафта, кам'яне вугілля – природні джерела вуглеводнів. Перегонка нафти. Вуглеводнева сировина й охорона довкілля. Застосування вуглеводнів.

Оксигеновмісні органічні речовини.

1. Поняття про спирти, карбонові кислоти, жири, вуглеводи.
2. Метанол, етанол, гліцерол: молекулярні і структурні формули, фізичні властивості. Горіння етанолу. Якісна реакція на гліцерол.
3. Отруйність метанолу й етанолу. Згубна дія алкоголю на організм людини.
4. Етанова (оцтова) кислота, її молекулярна і структурна формули, фізичні властивості. Хімічні властивості етанової кислоти: електролітична дисоціація, дія на індикатори, взаємодія з металами, лугами, солями. Застосування етанової кислоти. Вищі карбонові кислоти: стеаринова, пальмітинова, олеїнова. Мило, його склад, мийна дія.
5. Жири. Склад жирів, фізичні властивості. Природні й гідрогенізовані жири. Біологічна роль жирів.
6. Вуглеводи: глюкоза, сахароза, крохмаль, целюлоза. Молекулярні формули, фізичні властивості, поширення і утворення в природі. Крохмаль і целюлоза

– природні полімери. Якісні реакції на глюкозу і крохмаль. Застосування вуглеводів, їхня біологічна роль.

Нітрогеновмісні органічні речовини.

1. Поняття про амінокислоти. Білки як біологічні полімери. Денатурація білків. Біологічна роль амінокислот і білків. Значення природних і синтетичних органічних сполук.
2. Захист довкілля від стійких органічних забруднювачів.

Тема11. Роль хімії в житті суспільства

1. Багатоманітність речовин та хімічних реакцій. Взаємозв'язки між речовинами та їхні взаємоперетворення.
2. Місце хімії серед наук про природу, її значення для розуміння наукової картини світу.
3. Роль хімічної науки для забезпечення сталого розвитку людства.
4. Хімічна наука і виробництво в Україні. Видатні вітчизняні вчені – творці хімічної науки

Розрахункові задачі

1. Обчислення відносної молекулярної маси речовини за її формулою.
2. Обчислення масової частки елемента в складній речовині.
3. Обчислення маси елемента в складній речовині за його масовою часткою.
4. Обчислення масової частки, маси розчиненої речовини, маси і об'єму води в розчині.
5. Обчислення молярної маси речовини.
6. Обчислення числа частинок (атомів, молекул, йонів) у певній кількості речовини, масі, об'ємі.
7. Обчислення за хімічною формулою маси даної кількості речовини і кількості речовини за відомою масою.
8. Обчислення об'єму певної маси або кількості речовини відомого газу за нормальними умовами.
9. Обчислення з використанням відносної густини газів.
10. Розрахунки за хімічними рівняннями маси, об'єму, кількості речовини реагентів та продуктів реакцій
11. Розв'язування задач за рівняннями реакцій з використанням розчинів із певною масовою часткою розчиненої речовини
12. Обчислення об'ємних відношень газів за хімічними рівняннями.

Під час іспиту абітурієнту дозволяється користуватися таблицями:

1. Періодична система хімічних елементів Д.І.Менделєєва”;
2. „Розчинність основ, кислот та солей у воді”;

3. „Відносна електронегативність елементів”;
4. „Електрохімічний ряд напруг металів”.

«Затверджую»

Голова приймальної комісії

Шепетівського медичного училища

М.В.Сюсько

2018 року

Програма

творчого конкурсу з мануальних навичок (ліплення)
для осіб, які вступають до Шепетівського медичного училища
в 2018 році на основі базової та повної загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
зі спеціальністю 221 «Стоматологія»

Ухвалено рішенням приймальної комісії
Протокол № 5 від 29.03.2018р.

Пояснювальна записка

Для вступу до Шепетівського медичного училища на навчання за спеціальністю 221 «Стоматологія» (спеціалізації: «Стоматологія», «Стоматологія ортопедична») вступник повинен мати достатній рівень знань та мануальних навичок з таких предметів загальноосвітньої підготовки, як геометрія та образотворче мистецтво, які в повній мірі можуть забезпечити складання іспиту з ліплення.

Вступник повинен знати:

з предмету «Геометрія»:

- найпростіші геометричні фігури та їх властивості,
- геометричні побудови,
- площини та об'єми фігур,
- початкові відомості стереометрії,
- паралельність прямих і площин,
- перпендикулярність прямих і площин,
- координати і вектори просторів;

з образотворчого мистецтва:

- графіку,
- живопис,
- скульптури.

Вступник повинен вміти:

геометрично відображати:

- просторові фігури,
- взаємне розміщення прямих та площин у просторі,
- кути у просторі (кут між прямою та площиною, двогранний кут, лінійний кут двогранного кута),
- призму, паралелепіпед, піраміду, циліндр, конус, кулю,
- поверхні геометричних тіл, площини поверхонь,
- об'єми геометричних тіл;

з образотворчого мистецтва:

- володіти прийомами ліплення, об'ємних фігур (пластилін.),
- володіти початковими практичними навичками графіки і живопису.

Практичні завдання для творчого конкурсу

Для взірців використовується:

Для ліплення - барельєфна скульптура або фрагмент барельєфної скульптури

Вміти:

відтворити барельєфну скульптуру або фрагмент барельєфної скульптури за допомогою ліплення.

В якості матеріалу пропонується використати пластилін.

Вимоги, які висуваються до виконаної роботи

Загальні:

Вступник повинен виконати копію з барельєфної скульптури ,чітко і точно передати її пропорції, характер, форму та пластичні особливості.

Спеціальні:

Обробка з передачею точних пропорцій висоти, товщини.

З'ясування здатності окоміру, точності передачі пластики, цілісності площини, яка переходить в об'єм.

Визначення об'ємів методом візуування.

Відчуття маси і об'єму.

Матеріали та інструменти, необхідні для здачі вступного випробування:

1. Пластилін – 1 упаковка.
2. Моделювальні інструменти (стеки, шпатель, лінійка, штангенциркуль).
3. Дощинка 20x30 см завбільшки.
4. Клейонка 70x70 см завбільшки.
5. Серветки.
6. Пластмасовий стакан.

Регламент іспиту

Вступне випробування проводиться протягом 2-х годин відповідно до розкладу вступних іспитів Шепетівського медичного училища.

Конкурсна екзаменаційна комісія в складі 3-х екзаменаторів оцінює роботи згідно з критеріями.

Особи, які на творчому конкурсі набрали менше 100 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на навчання до Шепетівського медичного училища не допускаються.

Результати творчого конкурсу для вступників, які вступають на основі базової загальної середньої освіти, оцінюються за 12-балльною шкалою.

Результати творчого конкурсу для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

Критерії оцінювання практичних робіт з ліплення

Бал (за 12- бальною шкалою)	Бал (за 200- бальною шкалою)	Критерії оцінювання практичних робіт вступників
1	67-77	Вступник не розрізняє об'єкт вивчення, володіє низькими мануальними навичками роботи, відтворює тільки окремі елементи анатомічної форми зуба. Не збережена пропорція та об'єм відтворюваної композиції, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 50 %. Робота виконана неохайно і повністю не відтворює характерні особливості об'єму натури.
2	78-88	Вступник розрізняє об'єкт вивчення і відтворює незначну частину анатомічної форми зуба. В ході роботи має нечіткі уявлення стосовно пропорції та об'єму відтворюваної композиції, не передає характерні особливості об'єму натури, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 35 %.
3	89-99	Вступник відтворює менше половини навчального композиційного завдання. Відтворені елементи анатомічної форми зуба є нечіткими. Пропорція та об'єм відтвореного завдання передані неправильно, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 25 %. Сам малюнок композиції та елементи поверхні зуба тільки частково відтворені відповідно до зразка. Робота виконана неохайно, із розмитими контурами моделі.
4	100-110	Вступник відтворює близько половини навчального композиційного завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворені елементи анатомічної форми зуба є нечіткими, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 20 %. Завдання виконано неохайно, із розмитими контурами моделі. Дрібні деталі об'єкта не відтворені. Загальний вигляд виконаної роботи неестетичний.
5	111-121	Вступник виконав більше половини поставленого завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворені основні деталі анатомічної форми зуба. Пропорція та об'єм виконаної роботи передані неправильно, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 15 %. Дрібні деталі об'єкта не передані. Загальний вигляд роботи є неохайним, частково із розмитими контурами загального вигляду анатомічної форми зуба.
6	122-132	Вступник, в основному, відтворив поставлене перед ним завдання, має задовільні мануальні навички роботи. Відтворення деталей анатомічної форми зуба не є чітким. Пропорція та об'єм виконаної роботи, відповідно до зразка, передані неправильно, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 10 %. Дрібні деталі відображені не в повному об'ємі, а частково. Загальний вигляд роботи потребує більш естетичного вигляду. Сам рельєф моделі має частково розмитий контур.

7	133-143	<p>Вступник, в цілому, відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно. Дрібні деталі анатомічної форми зуба відмодельовані нечітко і не в повному об'ємі. Пропорції та об'єм зразка передані частково, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 5 %, а дрібних деталей - до 15%. Загальний вигляд відтвореного завдання має задовільний естетичний вигляд.</p>
8	144-154	<p>Вступник, в цілому, відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно, із пропорційним перенесенням лінійних та об'ємних розмірів зразка, масштаб моделі відрізняється від заданого більше, ніж на 5 %. Дрібні деталі об'єкта передані, в основному, правильно, але є не зовсім чіткими, їх масштаб відрізняється від заданого до 10%. Загальний вигляд відтвореного завдання має задовільний естетичний вигляд.</p>
9	155-165	<p>Вступник повністю відтворив поставлене перед ним завдання. Основні елементи анатомічної форми зуба відображені правильно, з незначними порушеннями рельєфу зразка. Пропорції та об'єм перенесені вірно. Дрібні деталі об'єкта відображені не в повному обсязі, із нечіткими контурами, масштаб моделі дрібних деталей рельєфу відрізняється від заданого не більше, ніж на 5 %. Загальний вигляд відтвореного зразка має гарний естетичний вигляд.</p>
10	166-176	<p>Вступник повністю відтворив всі параметри заданого зразка. Добре орієнтується в поставленому перед ним завданні. Чітко передає пропорції та об'єм анатомічної форми зуба і фактури, яку має рельєф на моделі. Мають місце незначні порушення пластики у відтворенні основних та дрібних деталей зразка, масштаб моделі відрізняється від заданого не більше, ніж на 2 %, а дрібних деталей рельєфу - до 5 %. Загальний вигляд відтвореної моделі має гарний естетичний вигляд.</p>
11	177-187	<p>Вступник аргументовано і в повному обсязі використовує свої знання з ліплення для відтворення завдання, яке поставлене перед ним. Чітко передає пропорції та об'єм анатомічної форми зуба, а також фактури, яку має рельєф на моделі. Дрібні елементи рельєфу відображені правильно, але із незначними порушеннями пластики, масштаб моделі і дрібних деталей рельєфу відрізняється від заданого не більше, ніж на 2 %. Критично і аргументовано підходить до оцінки виконаної ним роботи. Здатний провести аналіз помилок, які можуть привести до порушення композиції або анатомічної форми зуба під час ліплення. Загальний вигляд відтвореного завдання має високий естетичний вигляд.</p>
12	188-200	<p>Вступник виявив неординарні творчі здібності у виконанні завдання, яке поставлене перед ним. Аргументовано і системно виконує поставлене перед ним завдання. Повністю передає пропорції та об'єм (ширина, глибина, висота, передача габаритних розмірів) об'єкта ліплення. Точно передає пластику та рельєф анатомічної форми зуба. Чітко відтворені дрібні деталі із високим естетичним виглядом об'єкта.</p>

Апеляція вступника щодо оцінки з творчого конкурсу повинна подаватись в день проголошення оцінки.

Програму складено на підставі нормативних документів про вступні випробування, обговорено на засіданні предметної (цикльової) комісії професійної та практичної підготовки стоматологічних навчальних дисциплін (протокол № 8 від 06.03.2018р.).